

KATEDRA BOHEMISTIKY
Posudek na bakalářskou diplomovou práci

Autor: Klára Náhlíková

Studijní obor: česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Název práce (česky/anglicky): Analýza mluvních projevů moderátorů rozhlasových stanic na severní Moravě
The analysis of spoken utterances of presenters in north Moravian radio stations

Vedoucí práce: PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.

Hodnocení písemné verze práce, kritické připomínky, návrh klasifikačního stupně:

Klára Náhlíková si zvolila – vzhledem ke svému studijnímu oboru i k současné úrovni mluvené češtiny v médiích – aktuální a zajímavé téma; konkrétně analýzu mluvních projevů rozhlasových moderátorů na severní Moravě. Předložený text ale není prost omylů či nedůsledností, práce trpí i po stránce jazykové a v určitých aspektech vyznívá rozpačitě (konkrétněji viz níže). BP je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. K analýze bylo vybráno 8 moderátorů v rámci připravených a spontánních projevů z těchto stanic: *Kiss Morava*, *Hitrádio Orion*, *Čas Rock* a *Český rozhlas Ostrava*. Z metodologického hlediska zde nacházím jistý nepoměr komerčních vs. veřejnoprávních médií (3:1). Diplomantka sleduje z hlediska dodržování ortoepické normy vokalickou kvalitu a kvantitu, užívání rázu, znělostní a artikulační asimilace a zjednodušení souhláskových skupin. V suprasegmentální rovině se zaměřuje na mluvní tempo, intonaci a členění výpovědi. Závěrečná komparace je podložena grafy, které vizuálně ilustrují sledované jevy, míru jejich porušování napříč stanicemi a podle různých kritérií.

V teoretické kapitole postrádám příklady, jež by dokládaly to, co diplomantka uvádí opírajíc se o sekundární literaturu, někdy jsou jevy sledované v práci charakterizovány nedostatečně – např. u rázu chybí vysvětlení, kdy má být užit povinně (závazně), kdy fakultativně... (s. 13); nebo u asimilace znělosti (viz s. 16), kde jsou pouze zmíněny asimilační zvláštnosti u *ř*, *v*, *sh*, sonor a předložky *s*, ale nic dalšího se o tom v BP nepíše. Text není prost teoretických lapsů – např. s. 16 u artikulační asimilace diplomantka tvrdí, že Krčmová tento typ asimilace vůbec nepřipouští (což ale dokládá citací z Palkové). Diplomantce ušlo, že jde pouze o případy asimilací v mezisloví u párových konsonantů. Opět chybí i jakékoli doklady. Na s. 26 v této souvislosti píše, že „nepovažujeme žádnou z artikulačních změn na rozhraní dvou slov za spisovnou, uprostřed slov je tomu různě“, ale jak, to není uvedeno. Na s. 29 se píše, že „ve svých promluvách nedělají tolik pauz, jak norma požaduje.“ Pokud vím, nikde není dáno, kolik pauz má obsahovat promluva. Realizace *ct* -> *st* uváděná na s. 26, tj. typ *patnáct* místo *patnáct*, není artikulační asimilace, ale disimilace; tato chybná interpretace (tedy záměna asimilace s disimilací) se objevuje na více místech v textu.

Na s. 22 diplomantka tvrdí, že transkripci prováděla dle IPA, v textu je ale užita česká zjednodušená verze fonetické transkripce (!). Fonetická transkripce není vždy důsledná (výrazy jako *neni*, *hudbě*; *třicet*, *šejkr*, *kdyš*...), někdy je dloužení značeno dvojtečkou, jindy diakritickou čárkou nad vokálem.

Práce docela trpí hovorovým stylem vyjadřování. Četné jsou nedostatky v interpunkci, nalezneme i gramatické chyby („*opírala jsem se o ortoepická pravidla, sepsané Z. Palkovou*“; „*dvě vydání...*, *jež byly...*“, obé na s. 21).

Neobvyklý až zvláštní je způsob citace literatury, např. akademická *Mluvnice 1* jako Dokulil, 1986 (s. 15); *Encyklopedický slovník češtiny* nalezneme pod záznamem Bachmannová, J.: *Encyklopedický slovník češtiny* (s. 52), ale v textu je odkazováno k titulu takto: Karlík, 2002 (s. 15). Nejednotný je i způsob citace a poznámkového aparátu – v teoretické části v textu, v praktické jako poznámky pod čarou.

Předkládanou bakalářskou práci s uvedenými výhradami **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji hodnotím **klasifikačním stupněm mezi D a E**.

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

- Skutečně posluchači očekávají od moderátorů spisovnou výslovnost? Pokud ano, vždy? Resp. jsou situace, kdy to nemusí platit? (viz vyjádření na s. 7)
- Charakterizujte mluvní vs. artikulační tempo – jaký je mezi nimi rozdíl?
- Tvrdíte, že antikadence se užívá u otázek – u všech, ptám se?
- Co je mj. hlavní komunikační funkcí kadence?
- Skutečně je kadence a polokadence vždy citově neutrální?
- Na s. 30 se píše, že Michal Krusberský nepotvrzuje pravidlo, že ráz je realizován před vokálem po pauze. Jak je to ale možné v češtině vyslovit, ptám se?
- Co míníte pojmem „normální pravopis“ (?) (s. 19)

Datum a podpis vedoucího práce:

20. května 2015

PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.